

در رساله‌های امام صادق علیه السلام

المنطق

مراحل شناخت

جلسه ۵۱

استاد فرخی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

Im مراحل شناخت tv

انسان در مواجهه با یک واژه، برای تحصیل معرفت نسبت به معنا و ماهیت و وجود و احکام آن، مراحل زیر به ترتیب طی می‌کند:

مرحله اول:

ابتدا در پی بدست آوردن یک تصور اجمالی از معنای لفظ بر می‌آید، و می‌پرسد: این لفظ چه معنایی دارد؟ به این تعریف لفظی می‌گویند که فرهنگهای لغت پاسخ آن را بر عهده دارند.

مرحله دوم:

سپس انسان ماهیت معنای لفظ را طلب می‌کند، و با «ما» که به آن «مای شارحه» گفته می‌شود می‌پرسد: «ماهو؟» یعنی حقیقت و ذات آن معنا چیست؟

پاسخ پرسش را شرح الاسم یا تعریف اسمی می‌نامند. پاسخ کامل این پرسش، مجموع جنس قریب و فصل قریب است، که به آن حد تام اسمی گفته می‌شود؛ اما فصل و یا خاصه، به تنهایی یا همراه با جنس بعید یا قریب نیز می‌توانند به عنوان پاسخ آورده شوند.

مرحله سوم:

در مرحله سوم انسان از تحقق یا عدم تحقق آن شیء، با «هل» سؤال می‌کند، که به آن «هل بسیط»

گفته می‌شود. باید توجه داشت که سؤال دوم و سوم گاهی مقدم و موخر می‌شوند؛ یعنی گاهی انسان

ابتدا از ماهیت شیء و سپس از وجود آن می‌پرسد، و گاهی به عکس ابتدا از وجود و آنگاه از ماهیت شیء و سپس از وجود آن می‌پرسد و گاهی به عکس ابتدا از وجود و آنگاه از ماهیت شیء سوال می‌کند.

امام صادقؑ آنلاؤن مدرسه

و در هر حال محتوای پاسخ سوال از «ما» یکی است ، اما اگر پس از علم به وجود باشد ما می حقیقی و پاسخ آن ، تعریف حقیقی نامیده می شود؛ و اگر پیش از علم به وجود باشد، آن را می شارحه و پاسخش را تعریف اسمی می نامند.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv